

*Қорқыт Ата атындағы Қызылорда
мемлекеттік университеті*
(Қызылорда қаласындағы мемлекеттік университеті)

Мемлекеттік аттестаттау комиссиясының 20 16
жылғы «24» 05 шешімімен (№ 13 хаттама)

Шаленова Анар Серікқызына

*58010200-Бастауыш оқыту педагогикасы мен
әдістемесі* мамандығы бойынша

білім
БАКАЛАВРЫ
академицлық дәрежесі берілді

*Мемлекеттік аттестаттау
комиссиясының төрағасы*

*Ректор
Қызылорда*

М.Ә.

Тіркеу нөмірі

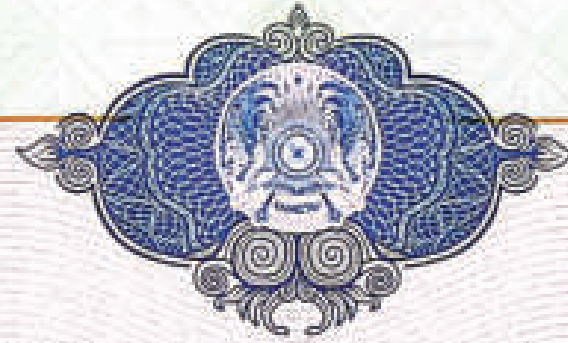
2016 жылғы «24» 05

Қызылорда

0637

ЖБ - Б № 0886356

Анар Д.Б. Шаленова
Қ.А. Басқару
Анар Серікқызы

Решением Государственной аттестационной комиссии
Қызылорда мемлекеттік университеті
университетінің атындағы мемлекеттік университеті
от «24» 05 2016 года (протокол № 13)

Шаленовой Анар Серікқызы
(фамилия, имя, отчество)

присуждена академическая степень
БАКАЛАВР
образования

по специальности
58010200-Педагогика и методика начального обучения
(code and name of specialty)

By the authority of the State Attestation Commission
The Korkyt Ata Kyzylorda State University

confers upon

Shalenoa Anar
(graduate's full name)

the academic degree of **BACHELOR**
of Education

in specialty *58010200-Pedagogics and Methods of Primary Education*
(code and name of specialty)

Date «24» 05 2016

24» 05 2016 года г. *Қызылорда*

ЖБ - Б № 0886356

15. Оқу уақытында мынадай пәндерді оқыды және емтихан тапсырды:

Р/с №	Пән коды	Пән атауы	Кредит саны	Баға			
				әріптік	балдық	% - бен	дәстүрлі
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	PMK 1201	Педагогикалық мамандыққа кіріспе	1	B	3,00	84	жақсы
2.	PAD 1204	Психология және адам дамуы	3	B+	3,33	88	жақсы
3.	QOT 2205	Өзін-өзі тану	2	B+	3,33	86	жақсы
4.	SPSi 2205	Әлеуметтік психология	3	B	3,00	82	жақсы
5.	KKTN 1302	Қазіргі қазақ тілі негіздері	3	B+	3,33	85	жақсы
6.	ZhN 1208	Жаратылыстану негіздері	3	B+	3,33	85	жақсы
7.	MBKN 1210	Математиканың бастауыш курсы негіздері	4	B	3,00	81	жақсы
8.	Bed 2202	Педагогика	3	C+	2,3	74	қанағат
9.	D 2210	Дидактика	3	B	3,00	81	жақсы
10.	ETN 2203	Этнопедогогика	2	B+	3,33	86	жақсы
11.	ZHEFzhMG 2206	Жас ерекшелік физиологиясы және мектеп гигиенасы	2	B	3,00	81	жақсы
12.	BSDOOT 1211	Бастауыш мектепте тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі	2	B	3,00	81	жақсы
13.	BA 3205	Балалар әдебиеті	3	B-	2,67	78	жақсы
14.	QPZA 1305	Ғылыми-педагогикалық зерттеу әдістемесі	2	B-	2,67	77	жақсы
15.	BMKTOA 3306	Бастауыш мектепте қазақ тілін оқыту әдістемесі	3	B-	2,67	78	жақсы
16.	BSDOOT 1211	Бастауыш сыныпта дүниетануым оқыту теориясы мен технологиясы	3	B-	2,67	78	жақсы
17.	BSOZbOA 3301	Бастауыш сынып оқушыларын жауапта үйрету әдістемесі	2	B-	2,67	78	жақсы
18.	KBSbT 3208	Кәсіби бағытталған шетел тілі	2	B-	2,67	75	жақсы
19.	KPT 2211	Қазіргі педагогикалық технология	3	B-	2,67	78	жақсы
20.	IEZbA 3302	Логикалық есептер шығару әдістемесі	3	B-	2,67	78	жақсы
21.	MOA 3209	Математиканы оқыту әдістемесі	3	B-	2,67	78	жақсы
22.	MEZhZhA 3309	Мәтін есептермен жұмыс жасау әдістемесі	3	B-	2,67	78	жақсы
23.	KK(O)T 3207	Кәсіби қазақ (орыс) тілі	2	B-	2,67	77	жақсы
24.	FSh 2212	Педагогикалық шеберлік	2	B-	2,67	79	жақсы
25.	ShKMOTPU A 3305	Шағын комплекстілі мектепте оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру әдістемесі	2	B-	2,67	78	жақсы

Д Н П Л О М С ы з Ж А Р А М С ы з

Д Н П Л О М С ы з Ж А Р А М С ы з

Барлық кредит / ECTS кредит саны
Орташа өлшемсіз баға (GPA)

83
2,89

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«ӨРЛЕУ» БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
АО «НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ «ӨРЛЕУ»

СЕРТИФИКАТ

Осы сертификат Шаленова Анар Серікқызы
Настоящим подтверждает, что (тегі, аты, әкесінің аты / фамилия, имя, отчество)

«Бастауыш сынып мұғалімдерінің Математика, Қазақ тілі және Әдебиеттік оқу пәндері бойынша пәндік
прошел(да) курсы повышения квалификации на тему / тақырыбында құзыреттіліктерін дамыту»

10.05.2023-19.05.2023 жж. 80 сағат

в объеме часов / сагат көлемінде біліктілікті арттыру курстарынан өткенін растайды

Директор филиала
АО «НЦПК «ӨРЛЕУ»

Елеусинов Б.Т.
қолы/тағарысы

Елеусинов Б.Т.
аты-жөні/Ф.И.О.

М.О. Берілген күні: «19» мамыр 2023 жыл
М.П. Дата выдачи: _____ года

Тіркеу нөмірі
Регистрационный номер № 0594183

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
«ӨРЛЕУ» БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

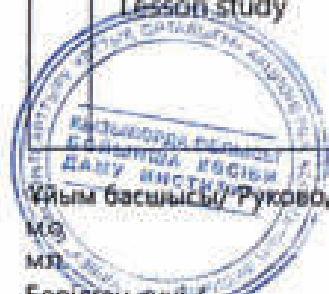
МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ «ӨРЛЕУ»

Сертификатқа қосымша / Приложение к сертификату ШАЛЕНОВА АНАР СЕРІКҚЫЗЫ

(Тегі, аты, әкесінің аты) / (Фамилия, имя, отчество)

біліктілікті арттыру курстарында оқу кезінде келесі модульдер бойынша тиісті білім мен дағдыларды көрсетті/
за время обучения на курсах повышения квалификации показал(а) соответствующие знания и навыки
по следующим модулям:

№	Бағдарлама модульдерінің атауы / Наименование модулей программы	Сағат саны / Количество часов	Баға/ Оценка
	Білім беру сапасын арттыру ахуалында оқыту, дамыту және тәрбиелеу мазмұны мен әдістерін жетілдіру Вариативтік мазмұн Lesson study	66 6 8	96

Ұйым басшысы / Руководитель организации

Елеусинов Б. Т.

(Тегі, аты, әкесінің аты) / (Фамилия, имя, отчество)

(Колмы) / (подпись)

Берілген күні /

Дата выдачи: 19 мамыр / 2023

Тіркеу нөмірі /

Регистрационный номер №

0594183

“ЗЕЙІН” ПЕДАГОГТАРДЫҢ БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРУ ЖӘНЕ ҚАЙТА ДАЯРЛАУ
ҒЫЛЫМИ ӘДІСТЕМЕЛІК ДАМУ ИНСТИТУТЫ

СЕРТИФИКАТ

Осы сертификат

Шаленова Анар Серікқызды

Настоящим подтверждает, что

(тегі, аты, әкесінің аты/фамилия, имя отчество)

“Жауаптылық білім беру мадмұнына сәйкес әрекет білім беру қажеттілігі бағ балаларды оқитуда инклюзивті білім берудің әдістемесі”

тақырыбында / прошел (ла) курсы повышения квалификации на тему

/09 қаунар-25 қаунар 2023 жыл, 108 сағат/

сағат көлемінде біліктілікті арттыру курстарынан өткенін растайды / в объеме часов

Директоры

Абжанова В.Ж.

аты-жөні/Ф.И.О.

Берілген күні: “25” қаңтар 2023 жыл

Дата выдачи:

Тіркеу нөмірі:

Регистрационный номер №00399

*"Зейін" ұлттық біліктілікті арттыру және қайта даярлау
ғылыми әдістемелік даму институты*

CERTIFICATE

Осы сертификат
Настоящие подтверждает, что

Шаленова Анар Серікқызы

(тегі, аты, әкесінің аты/ фамилия, имя, отчество)

«Lesson study» әдістемесі негізінде жаңартылған

білім беру мазмұны сәйкес білім беру мен тәрбиелеудің құзыреттілігі

(30.01.-31.01.2023 ж., 80 сағат)

біліктілік арттыру курсына қатысқандығын растайды

Директор

Абжекенова В.Ж.

Берілген күні: «31» 01 2023 жыл
Дата выдачи: _____ года

Тіркеу нөмірі № 001025
Регистрационный номер

«БІЛІМ ШУАҒЫ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМ
МЕН БІЛІМДІ ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Тіркеу №01/103

Тәуелсіз Қазақстанның рухани даму жолында ұрпақ
тәрбиесіне сіңірген еңбегімен және білім саласының
дамуына қосқан үлесі үшін

Қызылорда қаласы, Серәлі Лапин атындағы №261
орта мектеп бастауыш сынып мұғалімі
ШАЛЕНОВА АНАР СЕРІКҚЫЗЫ
марапатталады

«Білім шуағы» Республикалық ғылым мен
білімді қолдау орталығының директоры:

Н.Н.Уразбаева

Алматы 2023 жыл

«БІЛІМ ШУАҒЫ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМДІ
ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ «EDU PRINT» БАСПАХАНАСЫ

DIPLOM

I дәрежелі

«Білім шуағы» сайтында білім беру ұйымдарының ұстаздары арасында
өткізілген **«ҮЗДІК АВТОРЛЫҚ БАҒДАРЛАМА»** республикалық байқауында
**«БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ
САУАТТЫЛЫҒЫН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ»**

тақырыбындағы жұмысын ұсынып, ізденісі мен тәжірибесін бөлісіп, ғылым мен
білімнің дамуына үлес қосқаны үшін және үздік нәтиже көрсеткені үшін
ШАЛЕНОВА АНАР СЕРІКҚЫЗЫ
МАРАПАТТАЛАДЫ

«Білім шуағы» Республикалық ғылым мен
білімді қолдау орталығының директоры:

Н.Н.Уразбаева

Алматы, 2023

Тіркеу №01/35

«БІЛІМ ШУАҒЫ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМДІ ҚОЛДАУ
ОРТАЛЫҒЫ
«EDU PRINT» БАСПАХАНАСЫ

РЕСПУБЛИКАНСКИЙ ЦЕНТР
«БІЛІМ ШУАҒЫ» ПОДДЕРЖКИ
НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ
ТИПОГРАФИЯ «EDU PRINT»

СЕРТИФИКАТ

Тіркеу №01/37

Осы сертификат

Шаленова Анар Серікқызы

2023 жылдың «11» желтоқсан айында
«Бастауыш сынып оқушыларының
функционалдық сауаттылығын арттыру
жолдары» атты әдістемелік көмекші құралын
(авторлық бағдарламасын) баспадан шығарғанын
растау үшін берілді

«Білім шуағы» Республикалық ғылым мен
білімді қолдау орталығының директоры:

Алматы, 2023

Настоящий сертификат выдан

Шаленова Анар Серікқызы

для подтверждения того, что 11 декабря 2023
года издано методическое пособие (авторская
программа) «Бастауыш сынып
оқушыларының функционалдық сауаттылығын
арттыру жолдары»

Н.Н.Уразбаева

АЛҒЫС ХАТ

Қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша өткізілген республикалық «Altyn tobylgy» зияткерлік олимпиадасына белсене атсалысып, кәсіби шеберлігін, біліктілігін жоғары дәрежеде танытып, шәкіртінің қазақ тіліне деген қызығушылығы, оны игеру жолындағы жемісті ізденісі мен жүзделі орынға ие болғаны үшін жетекшісі

Машенова Амар Серікқожа

АЛҒЫС БІЛДІРЕМІН!

“Altyn tobylgy”
ғылым мен білімді қолдау
орталығының директоры:

М.Тажобекова

Шымкент қаласы, 2022-2023 оқу жылы.

Тіркеу № 0dd79

Қазақстан Республикасы Ақпарат
және Қоғамдық даму министрлігі
Мемлекеттік тіркеу
№ KZ25VPY00042356

SERTIFIKAT

Шаленова Анар Серікқызы

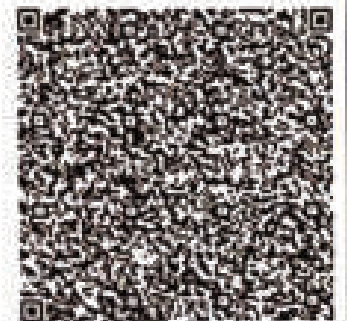
Халықаралық білім беретін ғылыми әдістемелік, танымдық
шығармашылық бағыттағы "TutorUp" журналында өз тәжірибесімен
бөлісіп әдістемелік материалын жариялағанын растайды

Бас редактор:

Алтынай Абдиганиевна

Алматы қаласы, 2023 жыл

№011759

Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігі
"TutorUp" оқу орталығы

ДИПЛОМ

Шаленова Анар Серікқызы

*Халықаралық білім беретін ғылыми-әдістемелік, шығармашылық бағыттағы
"TutorUp" мерзімді баспасөзі мен "TutorUp" оқу орталығының
ұйымдастыруымен Тәуелсіздіктің 30 жылдық
мерейтойына орай педагогтар арасында өткізілген
"Тәуелсіз елдің үздік ұстазы" атты байқауда
жоғары жетістікке жетіп жүлдегер атанғаны үшін*

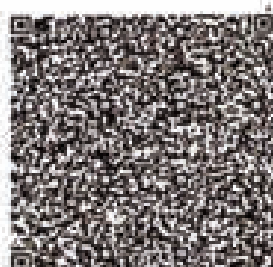
марапатталады

Бас редактор:

Алтынай Абдиганиевна

Алматы қаласы, 2023 жыл

№006191

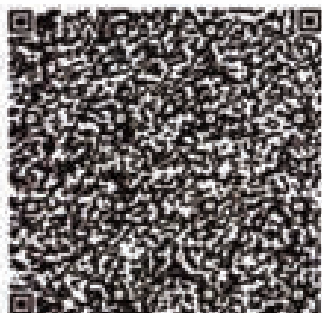

ALGYS KHAT

Шаленова Анар Серікқызы

Біз сіздің білім беру саласында бала тәрбиесі мен жарқын болашағына зор ықпал етіп, сапалы білім мен саналы тәрбие берудегі ерен еңбегіңізді жоғары бағалаймыз. Халықаралық білім беретін ғылыми әдістемелік, танымдық шығармашылық бағыттағы "TutorUp" журналында өз әдістеріңізбен бөлісіп, кәсіби шеберлігіңізді таныта білгеніңіз үшін алғыс білдіреміз!

Бас редактор:

Алтынай Абдиганиевна

Алматы қаласы, 2023 жыл

№010233

Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігі

Мемлекеттік тіркеу № KZ70VPY00043389

ҚАЗАҚСТАН
ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ
ЖЫЛ
30

АЛҒЫС ХАТ

Шаленова Анар Серікқызы

Сізді, еліміздің педагогикасының дәрежесін көтеріп, болашақ ұрпақтың білімі мен тәрбиесінің дамуына үлес қосып, сапалы білім берумен қатар педагогикалық ізденіс жолындағы еңбегіңізді бағалап алғыс білдіреміз. Ағартушылық еңбегіңіз жоғары деңгейде көрініп, шығармашылық табысқа жете беруіңізге тілектеспіз!

Бас редактор:

Қайнарбек Сұлтанханұлы

Алматы қаласы, 2023 жыл

№002734

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АҚПАРАТ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ ДАМУ МИНИСТРЛІГІ
АҚБЕРЕН РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТАНЫМДЫҚ-ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЖУРНАЛЫ

АЛҒЫС ХАТ

Шағенова Анар

ҚР Оқу-ағарту министрлігінің 2011 жылғы 7 желтоқсандағы №514 бұйрығына сүйене отырып, "Akberen Education" – Ақберен республикалық танымдық-шығармашылық журналы ұйымдастырған сәуір айындағы Республикалық "Абай оқулары" конкурсына жеңімпаз тәрбиелеп, белсенділік танытқаны үшін марапатталады.

Берілген күні: 22.05.2023

Орталық директоры:
Мәуленов Талғат Оспанұлы

МЕРЗІМДІК БАСЫЛЫМДЫ ТІРКЕУ
ЛИЦЕНЗИЯ НӨМЕРІ №К29-4VPU00065364

Алматы қаласы, 2023 жыл

ДИПЛОМ

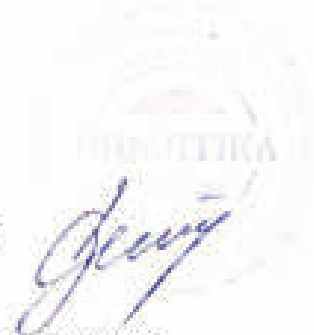
I дәрежелі

Шаленова Анар Серікқызы

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК «ДИДАКТИКА» ЖУРНАЛЫНЫҢ
УСТАЗДАР АРАСЫНДА ТӘЖІРИБЕЛІК МАҚСАТТА ҮЙЫМДАСТЫРЫЛҒАН "ҮЗДІК ПЕДАГОГ - 2022"
АТТЫ БАЙҚАУЫНА ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЕҢБЕГІН ҮСЫНҒАНЫ ҮШІН

МАРАПАТТАЛАДЫ

Бас редактор:

Қайнарбек Сұлтанханұлы

Алматы қаласы, 2023 жыл

№002468

Қазақстан Республикасы Ақпарат және
Қоғамдық даму министрлігі
Мемлекеттік тіркеу № KZ70VPY00043389

СЕРТИФИКАТ

Шаленова Анар Серікқызы

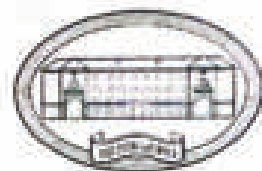
Республикалық ғылыми - педагогикалық, әдістемелік "Didaktika"
журналында өз тәжірибесімен бөлісіп, әдістемелік материалын
жариялағаны үшін берілді

Бас редактор:

Қайнарбек Сұлтанханұлы

Алматы қаласы, 2023 жыл

№003035

I дәрежелі

ДИПЛОМ

Халықаралық «Полна»
Пифагорда қонақта

байқауының
ЖЕҢІМПАЗЫ

Ербала Алишер

марапатталады

Ресей бойынша
Ұйымдастыру комитетінің
торағасы

Қазақстан бойынша
Ұйымдастыру комитетінің
торайымы

[Signature] В.И. Гагарин

[Signature] А.Т. Тутьельбаева

№ 0060323

2022 – 2023 оқу жылы

www.urker.kz

I дәрежелі

ДИПЛОМ

Халықаралық «**НЕМУ**»
Пифагорда қонақта

байқауының
ЖЕҢІМПАЗЫ

Орынбасар Айару

марапатталады

Ресей бойынша
Ұйымдастыру комитетінің
торағасы

Қазақстан бойынша
Ұйымдастыру комитетінің
торайымы

[Signature]
В.И. Гагарин

[Signature]
А.Т. Тугельбаева

№ 0060319

2022 – 2023 оқу жылы

www.urker.kz

Шаленова Анар Серіповна

Қызылорда облысы

С. Латын атындағы №261 орта мектеп

Бастауыш сынып мұғалімі

Бастауыш білім беру жүйесіндегі іріктіру тәжірибе және қолдану

Қазіргі заман талабына сай білім берудің болашағы қоғамның дамуымен, қоғамда жинақталып және үнемі өсіп отыратын ақпарат көлемінің әртүрлілігімен анықталады. Интеграция, яғни іріктіру, дегеніміз: (латынша қалпына келтіру, толықтыру, бүтін) – педагогикалық тұтастықты қалыптастырып, білімді жүзелеу мен жинақтауда әртүрлі ғылымдарды біріктіру. Білім берудің сапасы мен деңгейін жан-жақты көтеріп, жаңаша ойлайтын, оқыту мен тәрбиенің жаңа технологиясын күнделікті жұмысында қолдана білетін шығармашыл, еңбекқор ұстаздардың ғана жұмысы жемісті болмақ. Тәуелсіздік алған жылдар ішінде егемен еліміздің, қоғамымыздың әлеуметтік-саяси және басқа да салаларында түбегейлі өзгерістер болып жатыр. Соның бірі - білім беру саласы. Қай кезеңде болмасын жас ұрпаққа білім мен тәрбие беру қоғам алдындағы ең маңызды жауапты іс болып қала береді. Сондықтан мемлекетіміздің даму, жаңару жолындағы жаңалықтары мен түрлі өзгерістері еліміздің білім беру саласына да өз әсерін тигізуде. Бүкіл әлемдік білім беру кеңістігіне ұқтымыстар, қоғам дамуындағы қалыптасып отырған жаңа жағдайлар, тыңнан туындаған мәселелер, өзгеріп жатқан өмірге бейімделу қажеттігін туғылатып отыр.

Ел болашағы - білімді ұрпақта. Сондықтан білім беру саласында жасалып жатқан жаңа реформаларды жүзеге асыру - ұстаздар қауымына ортақ іс. Сондықтан ұстаздарға жаңаша бағытта жұмыс істеуге, шығармашылық еңбегімен оқыту әдістерін жаңа арнаға бұруына, педагогикалық еңбегін қайта құруына тура келеді. Бұл бағытта жұмыстар атқарылып та жатыр. Көшпен қалмаймыз деп жаңаның бәрін қабылдай беру дұрыс па, бұрыс па, бүтін дейін қол жеткізген табыстарымыз бен іс-тәжірибемізді әрі қарай қалай ұштастырамыз деген ойлар да мазмұлы мүмкін. Өткен күндердегі іс-тәжірибеге көз жіберсек, кешегі бүтінгіге, бүтінгі ертеңіге ұқсамаймы. Себебі ғылымның дамуы, білім мазмұнының өзгеруі, өмір талабы, оқушы таламы үнемі оқуде. Қай қоғамда болмасын шешуші фактор-адам және жеке тұлға болып қала бермек. Ғасырлар бойы қалыптасқан рухани құндылықтарымызды, байлығымызды түгендеу, игеру, жас ұрпақ бойына игі қасиеттерімізді сіңіру-бүтінгі білім жолында жүрген ұстаздардың басты борышы.

Интеграциялау (іріктіру) – бөліктеріміз бүтін шығатындай біріктіру, оларды бір тұтақ болатындай етіп қосу. Осы тұрғыдан қарастырғанда, кейбір пәндерге қатысы бар материалдарды белгілі бір пән аясында жеке өткеннен төрі, оның мазмұнын кең қамтылатындай етіп, интеграцияланып оқытылғаны тиімді. Сонымен бірге оқушының саналық, адамгершілік, эстетикалық қозғалыстарын ұштауда, оқу мерзімін тиімді пайдалануда, оқу-тәрбие процесін басқаруда пайдалы зор.

Пәнаралық байланыс негізінде іріктіре оқыту тарихына көз жүгіртсек. Бұл идея Я.А.Коменскийден басталады. Ұлы дидакт: «Бір-бірімен байланысы бар заттар, сол байланысы көрсетіле отырып оқытылуы қажет», – деген болатын. Атасы педагог пәндердің арасындағы байланысты пайдаланып іріктіре оқыту негізінде оқыту үрдісінің біртұтастығын қалыптастыруға қол жеткізуге болатынын аңиты. Осы идеяға көптеген педагогтар қосымал, оны одан әрі дамытты. Іріктіре оқыту идеяларын В.Я. Стахарин, Н.Ф. Бунаков, В.И. Воловожов, т.б. педагог ғалымдар жалғастырып, пәндерді іріктіре оқыту әдістемелерін ұсынды.

Этимологиялық мағынасы («интеграция» – лат. integratio) «қалпына келтіру», «толықтыруды» білдіретін бұл ұғым педагогикада бірнеше тұрғыдан қаралады:

• іріктіру – оқытудың жүйелік принципіне сай жақсы ойластырылған, жіті қарастырылған педагогикалық үрдіс;

• іріктіру – мазмұндық қайталануларды болдырмау; оқу үрдісінде бағдарламалағы пәндерді логикалық негізделген бірлік принципіне қарай құрастыру және түрлі пәндерді оқытуға «ишкаралық білімді» үйлестіру арқылы қол жеткізуге болды;

іріктірудің маңызы, іріктірілетін пәннің оқу жоспырына сәйкес оқушылар сапалы білім ала отырып, өзілерінің танымдық қабілеттерін дамытады, табиғаттың біртұтақ ғылыми бейнесі жөнінде түсінік қалыптастырады, алған білімдерін болашақта тиімді пайдалануға, оны дамытуға қажетті білік-дағдыларды бойына сіңіреді. Қазіргі кезде білімнің интеграциялануын қамтамасыз ету, оның ғылыми деңгейін жоғарлату, тұтастай алғанда, оқушының танымдық әрекетіне тән дағдыларды қалыптастыру өзекті мәселеге айналууда. Сондықтан бастауыш – пәндерді іріктіріп оқытуды ұйымдастыру, ғалымдар жүйесінің бір арнаға тоғысуы, баланың интеллектуалдық ой-өрісін байытумен бірге, бүкіл

адамзаттық құрамдықтар көзін де бірігін, жалпы ақиқат дүниесін біртұтас жүйе екендігі туралы ғылыми көзқарастың қалыптасуына мүмкіндік береді.

Білімді интеграциялау бағыты әр түрлі пәндердің арасындағы байланыстарды, жалпы бөлімдер кіріктірілген кешендер панорамалық ортақ мұдделерді біріктіретін кіріктірілген блоктар құру арқылы білім мазмұнының құрылымын және оның ғылыми негіздерін, ғылыми көзқарастарға арқау болатын ғылыми ұғымдарды, оларды оқушыға меңгертудің әдіс тәсілдерін, құралдарын қажетті деңгейде сипаттауға, сонымен білімнің бөлшектенуін, қайталануды оқушыға шамадан тыс жүк түсуін болдырмауға мүмкіндік беріп, біраралы сапа жағынан мүлдем жаңа сапаға көтереді.

Кіріктіру сабақтарын даярлау және жүзеге асыру кезінде білім көптеген мәліметтермен толығамыз: сабақтың құрамына білім көзі ретінде кіретін пәндер, қосымша әдебиеттер, зерттеулер, балалардың бұрынғы білімі, тәжірибесі, мұғалімнің түсіндіруі, оқушылардың жауабы т. б. Бастауыш сыныптардағы пәндердің басты мақсаты – оқушының жеке тұлғасын қалыптастыру, оларды қоршаған ортаның әсемдігін өнер түрлері арқылы түсіне білуге тәрбиелеу.

Сабақтың мазмұны мұқият және мақсатқа бағытталып сараланып, бір түрлерін кіріктіру, екіншісін алып тастау қатан түрде тақырыпқа сай жүзеге асырылмай, бұл оның мазмұндық тұтастығы мен нәтижелі болуының қажетті шарты болып табылады. Оқушылардың айналадағы дүниесін танып білуінде ерекше роль атқаратын пәндердің бірі “Дүниетану”. Бұл пән мазмұнында адамның табиғатпен, қоғаммен, басқа адамдармен этикалық, құқықтық қарым-қатынасына айрықша мән беріліп, оқушыларды осындай қарым-қатынастарды және өміріне денсаулығына сауатты қатынасын тәрбиелеу көзделген. Әсіресе бұл пәнді ана тілі, еңбек, бейнелеу, музыка пәндерімен кіріктіргенде оның нәтижесі қол жеткізуге болады.

Дүниетану пәнінің мазмұны “табиғат” блогы бойынша ана тілімен табиғат объектілерін, құбылыстарын, әсем көріністерін, өсімдіктер мен жануарларды оларды қорғау қажеттігін бейнелейтін шығармалар, жұмбақтар, мәсәлі-мәтелдер, ертегілер, аңыз-әңгімелер арқылы кіріктіріледі. Қазақ тілі пәні бойынша тоқталар болсақ бұл пәнді де көбінесе ана тілі, дүниетану, бейнелеу сабақтарымен байланыстыруға болады.

Кіріктіру процестерін жүзеге асыру мына тірек кесте арқылы жүзеге асты.

I. Пәнділік кіріктіру.

Мақсаты:

1. Пән тақырыптарының ішінен интеграциялауға негіз болатындай өзге пән элементтерін анықтау, бір жүйеге келтіру.

2. Оқушылардың қызығушылығын, белсенділіктерін жан-жақты дамытуға әсер ететін әртүрлі тапсырма түрлерін жасау.

Істелген жұмыстар:

1) Екінші сынып бойынша әр түрлі пән элементтерінің байланысына картотека жасалды.

2) Осы байланысты негізге ала отырып, оқушылардың білімдік, танып-тану, дағдылық қабілеттерін жан-жақты дамытуға ықпалын тигізетін тапсырмалар құрастырдым.

3) «Қазақстан халқы» атты ашық сабақ өткіздім. Бұл сабақтарда мына пәндердің интеграциясы жүзеге асты: қазақ тілі + математика + дүниетану + музыка

4) Б. Соқпақбаев. Алаштар неге ашуланды? Бұл сабақта мына пәндердің интеграциясы жүзеге асты. : музыка + қазақ тілі + дүниетану

II. Панарамалық кіріктіру.

Мақсаты:

1. Әр пәннің өзіндік құрылым ерекшелігіне, мақсатына, міндетіне, бағдарламасына сәйкесінше өзгеріс енгізбей, әр пәннің өз дербестігін сақтау.

2. Әр пәннің бағдарламасын негізге ала отырып, мазмұны үздік тақырыптарды болып, бір жүйеге келтіру.

3. Интеграциялық сабақ өткізуге жетекші болатын пәнді анықтау.

Мұндай сабақты екі немесе үш пән мұғалімдері бірігіп өткізе алады.

Істелген жұмыстар:

1) Бұл интеграция бойынша «Спорт жарысына қатысамын» атты ашық сабақты дене шынықтыру пәнінің мұғалімімен бірге жүргіздім.

2) «Өзіме өзім үлгісін таңдаймын.» атты ашық сабақ технология пәнінің мұғалімімен өткіздім.

Мұндай сабақтар қызықты және оқушылардың есінде көпке дейін қалады деп ойлаймын.

III. Сабақты тік кіріктіру тәсілімен жүргізу.

Мұндай сабақ әр түрлі сынып оқушыларының қатысуымен өткізіледі.

Мақсаты:

1. Әр сыныптан пәндік бағдарламасына тақырып мазмұнына сәйкесінше нұсқа келмеуі тиіс.
2. Әр сынып оқушылары берілген тақырыпты өз шама-шарқында, өз деңгейлерінде шешеді.
3. Осы интеграцияның көмегімен оқушылардың шығармашылығы, белсенділігі жан-жақты дамиды және үлкен сынып оқушылары кіші сынып оқушыларына ағамық, апамақ көмек көрсетеді.

Істелген жұмыстар:

Келесі сағатта интеграцияның мақсаты мен міндеттерін қою мәселесін анықтау болды. Бұл мәселені шешу үшін 4 сыныптарда сауалнама жүргізілді. Сауалнаманың тақырыбы: Оқушылардың оқу пәндеріне өзіндіккөзқарастарын анықтау.

Сауалнаманың мақсаты:

Жан-жақты жетілген тұрғыны анықтау

Оқушылардың оқуға ынталандыруды оқыту пәндерінің ролін анықтау;

Оқушылардың білімі мен шеберліктерінің интеграциясына мүмкін болар серіктестікке нұсқайтын пәндерді анықтау.

Сауалнама сұрақтары:

Өзін ұнататын пәндерді өсу ретіне қарай орналастыр.

Орыс тілі

Денсаулықтыру

Қазақ тілі

Еңбек

Дүниетану

Ағылшын

Музыка

Математика

Бұл пәндер саған неміктен ұнайды?

Сауалнама қорытындысы: Оқушылардың пәнге қызығушылықтарының нәтижелері мынадай:

Математика 88 %;

Ағылшын 65 %;

Дене шынықтыру 81 %;

Қазақ тілі 77 %

Дүниетану 68 %

Еңбек 70 %

Музыка— 50 %;

Орыс тілі 83 %;

Сауалнаманың нәтижелерін ескере отырып, алдыма мынандай міндеттерді қойдым:

Пәнге байланысты ортақ тақырыптарды анықтау, оларды интеграция тәсілі бойынша жүзелеу.

Оқушылардың пәнге деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыруға себебін тигізетін көрнекі құралдар (деңгейлік тапсырмалар, тестер, өздік жұмыстарға арналған картоншалар т.б.) дайындау.

Пәндерді іріктіру арқылы оқытуды ұйымдастыру түрлерінің кейбір түрлерін қарастыратын болсақ,

Сабақ кестесі арқылы (тәжірибелік іріктіру) реттелген ортақ тақырып "Қаршаған орта"

1 сабақ

Әдебиеттік оқу

Табиғаттың құстарменен көрікті

Мәтін: Ш. Смаханұлы Бұлбұл мен Тоқылдақ

2 сабақ

Дүниетану

Адам өмірінде табиғат жағдайының алатын орны Өсімдіктер мен жануарлардың адам өміріндегі ролі

3 сабақ

Көркем сөзбек

"Құстарға жемсалыш жасаймыз."

Панаралық байланыс арқылы жүзеге асатын кіріктірілген сабақ: 2 сынып Қазақ тілі

Сабақтың тақырыбы: Антоним дегеніміз не?

Мақсаты: антоним сөздерді ажырату және мағынасын түсіну, сойлеу барысында қолдану, дереккөздерді (сөздік, анықтамалық, энциклопедия, кітапхана, галамтор) және ақпаратты табу жолын анықтайды, берілген тақырып/сұрақ бойынша ақпаратты іріктеп алу

Сабақтың түрі: Кіріктіру

Панаралық байланыс: ана тілі, дүниетану

Міне мұндай кіріктіре оқытуды ұйымдастыру білім мазмұнының біртұтастығын қамтамасыз етеді, айналадағы дүние, оны танып білуін әдіс-тәсілдері туралы түсініктермен ұғымдарды біріктіретін білім, білік, дағдылар жүйесін, логикалық ой пікірлер қалыптастырды, оқушының жалпы дамуына жағдай жасайды

Сөйтіп, оқу үрдісін ұйымдастыру кезінде интеграция көпмәлімдерін пайдалану:

- оқуға қызығушылығын арттыруға;
- өзінің деңгейде білім, білік, дағдыларын қалыптастыруға;
- тілдік құзыреттілігінің дамуына ықпал етеді.

Қорытынды

Сонымен білім беру үрдісіндегі интеграция (кіріктіру) әр түрлі пәндер арасындағы тұрақты байланыстарды нығайту және мектептен тыс іс-шараларда бұрын алған білімдерін байланыстыру мақсатымен жүйелі түрде жүзеге асырылатын үрдіс.

Сөз соңында, әріптестерімді барлық күмән-қорқынышын артқа тастап, оқыту үдерісінде жанаша әдіс-тәсілдерді қолданып, кіріктіруге шақырамын. Ең бастысы, сіздің кіріктірілген сабақтарыңыздың барысында кінкентай бұлдыршындарыңыздың шығармашылығына куә болатындығыңыз және олардың қуаныштан жайнап тұрған жүздері – сіздің іденімпаздылығыңыз бен шығармашылығыңыздың жемісі.

Әдебиеттер тізімі:

1. Бекболатов М. Интеграция әдісін сабақта қолданудың тиімділігі /Қазақ тілі мен әдебиет орыс мектебінде. 2009 №1. 15-19 б./
2. Жайлауова М., Әбуова А. Панаралық байланыс / Бастауыш мектеп 2004. №4. 22-24 б./
3. Турекүлова П.Ш. Интегрированные уроки в развитии продуктивной деятельности учащихся // Автореферат. 2006.
4. Сыдықова Б.Т. Формирование самостоятельности у учащихся 5-6 классов на основе межпредметных связей // Автореферат . 2001.
5. Завашкая Г.С. Роль межпредметных связей в методике преподавания русского языка // Менеджмент в образовании . 2006. №2. 36-42 б.